

Dokument nr. 8:32

(2000-2001)

Forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Magnhild Meltveit Kleppa om snarest å klargjøre de langsiktige virkningene som EFTA-domstolens vedtak av 20. mai 1999 vil få for den differensierte arbeidsgiveravgiften og norsk distriktpolitikk, og forberedelse av arbeidet med en notifikasjon slik at geografisk differensiering og støttenivå i distriktpolitikken beholdes etter 2003

Til Stortinget

Bakgrunn

EFTA-domstolens vedtak av 20. mai 1999 slo fast at den geografisk differensierte arbeidsgiveravgiften er å betrakte som statsstøtte i henhold til EØS-avtalen. EØS-avtalen har et generelt forbud mot statlig støtte til næringsvirksomhet, og konsekvensen er at hele ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift som statsstøtte samtidig ble kjent ulovlig. Ordningen kan midlertidig videreføres etter EFTAs retningslinjer for regional støtte (transportstøtte) fram til 2003 og må heretter forvaltes som en regionalstøtteordning underlagt EUs statsstøtteregulering.

Norske EØS-tilhengere har hevdet at differensiert arbeidsgiveravgift var norsk skatte- og avgiftspolitik og dermed unntatt fra EØS-avtalen. Dette var altså feil og Norge er nå forpliktet til å gjennomføre de endringene i arbeidsgiveravgiften som endringer i EUs regelverk for regionalstøtte etter artikkel 61 (3)c. krever. EUs regelverk for støttenivå, innretning og geografisk virkeområde har med dette fått direkte virkning på og styring over norsk politikk på et av de viktigste områdene i norsk distrikts- og næringsstøtte.

Dommen innebærer fundamentale og prinsipielle endringer som tar ordningen ut av nasjonale hender og overfører beslutningene til EU.

Inntil 2003 kan ca. 95 pst. av ordningen videreføres. Hva som skjer etter den dato er usikkert. Norge må fremme ny notifikasjon av hele ordningen til ESA. ESA vil etter det gjennomføre en ny vurdering av om ordningen og de gjeldende satsdifferanser, kan videreføres.

På kort sikt førte endringene til at enkelte stedbundne og noen andre næringer falt helt ut som støtteberettiget, i tillegg til at enkelte kommuner fikk endret sin soneplassering.

Det er stort behov for å få klargjort de langsiktige virkningene dommen vil få for den differensierte ar-

beidsgiveravgiften og norsk distriktpolitikk. I volum er dette en av de største distrikts- og næringspolitiske virkemidlene vi har. I St.meld. nr. 1 (2000-2001) Nasjonalbudsjettet år 2000 anslås dette til å beløpe seg til 6,8 mrd. kroner ved at provenytapet for staten ved at avgiften er differensiert anslås til denne summen.

I forbindelse med budsjettbehandlingen i kommunalkomiteen høsten 2000, sendte Sosialistisk Venstreparti stortingsgruppe brev til kommunal- og regionalminister Brustad og fra svaret går det fram at dette viktige og vanskelige arbeidet ikke har startet ennå:

«Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift som Norge har fått godkjent av ESA, er tidsbegrenset. Ordningen er godkjent fram til 31. desember 2003. Regjeringen har foreløpig ikke startet arbeidet med å notifisere en ordning som skal gjelde etter dette tidspunktet.»

Norge må forberede grundig hvordan vi kan holde oppe former for nærings- og distriktsstøtte under et nytt regime. I volum er dette av de største virkemidlene vi har.

EU arbeider nå med å ta opp ny medlemmer i Øst-Europa. Disse landene har andre typer utfordringer og behov enn det Norge ivaretar med sin distriktpolitikk. Det er grunn til å anta at regelverket rundt regionalstøtteordningene i EU vil endres som følge av utvidelsen. Endringene kan gi som resultat at regelverket som skal sette rammer for vår politikk, blir enda mindre egnet til å ivareta våre behov, som dreier seg om lange avstander, spredtbygde områder, fraflytting, klima etc.

Under budsjettbehandlingen for 2000 fremmet Sosialistisk Venstreparti forslag om å få saken utredet uten å få flertall. I årets budsjettbehandling fremmet Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet tilsvarende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen senest i Distrikts- og regionalpolitiske melding våren 2001 klargjøre de langsiktige virkningene EFTA-dommen vil få for den differensierte arbeidsgiveravgiften og norsk distriktpolitikk.

Stortinget ber Regjeringen forberede arbeidet med en notifikasjon slik at geografisk differensiering og støttenivå i distriktpolitikken beholdes etter 2003.»

Forslaget ble ikke realitetsbehandlet. Spørsmålet har fått så lite fokus både i Storting og Regjering at det er grunn til å tro at en separat behandling er nødvendig for at temaet blir underlagt en grundigere behandling.

Norsk distriktpolitikk og bosettingen i distrikterne er helt avhengig av gode og stabile virkemidler. Et bortfall eller store endringer i støttenivå og geografisk differensiering vil få dramatiske følger. Vi må ta fatt i det store og vanskelige arbeidet med å finne måter å kunne beholde den distriktpolitiske innsatsen, slik den nå virker gjennom den differensierte arbeidsgiveravgiften, oppe og i tide finne eventuelle al-

ternative måter å gi distrikts- og næringsstøtte som kan fungere like godt eller bedre.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen snarest klargjøre de langsiktige virkningene som EFTA-dommen vil få for den differensierte arbeidsgiveravgiften og norsk distriktpolitikk.

II

Stortinget ber Regjeringen forberede arbeidet med en notifikasjon slik at geografisk differensiering og støttenivå i distriktpolitikken beholdes etter 2003.

15. desember 2000